

8.12.2020

OKV/96/10/2020

OKV/96/10/2020-OKV-2

ASIA

Virheellinen menettely tutkintapyyntöä käsitellyssä sekä tiedusteluun ja asiakirjapyyntöön vastaaminen

KANTELU

Kantelija on 5.9.2019 oikeuskanslerinvirastoon saapuneessa kantelussaan arvostellut Poliisihallituksen ja silloisen Valtakunnansyyttäjänviraston menettelyä hänen tutkintapyyntönsä käsittelyssä. Kantelija on pyytänyt oikeuskansleria tutkimaan, onko Poliisihallitus menetellyt lainvastaisesti, kun se ei ollut ilmoittanut kantelijalle asian siirrosta. Lisäksi kantelija on pyytänyt oikeuskansleria tutkimaan, onko Valtakunnansyyttäjänvirasto menetellyt lainvastaisesti, kun se ei ollut lähettänyt kantelijalle tiedoksi kahta 27.8.2019 tehtyä päätöstä, jotka se oli tehnyt kantelijan tutkintapyyntöä perusteella eikä kantelijalle ilmoitettu edellä mainittujen päätösten salassapitoperustetta.

Vielä kantelija on arvostellut 19.9.2019 oikeuskanslerinvirastoon saapuneessa lisäkirjoituksessaan Poliisihallitusta siitä, ettei se ole vastannut hänen 5.9.2019 lähettämäänsä tiedusteluun.

Valtakunnansyyttäjän viraston tilalle on 1.10.2019 perustettu Syyttäjälaitos -niminen virasto, joka muodostuu valtakunnansyyttäjän toimistosta ja viidestä syyttäjälakeesta.

SELVITYS

Poliisihallitus on antanut 23.12.2019 päivätyn lausunnon ja selvityksen liitteineen. Poliisihallituksen lausunnon liitteenä on ollut poliisilaitoksen 11.10.2019 päivätty lausunto. Lisäksi Poliisihallitus on antanut 10.11.2020 päivätyn lisälausunnon, jonka liitteenä on ollut Poliisin tietopalvelukeskuksen lausunto.

Valtakunnansyyttäjän toimisto on antanut 5.11.2019 päivätyn lausunnon asiassa, jonka liitteenä on ollut aluesyyttäjä, poliisirikosten tutkinnanjohtajan 30.10.2019 päivätty selvitys. Lisäksi valtakunnansyyttäjän toimisto on antanut 11.11.2020 päivätyn lisälausunnon liitteineen.

Jäljennökset lausunnoista ja selvityksestä liitteineen lähetetään ohessa kantelijalle tiedoksi.

RATKAISU

Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Hallintolain 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Saman lain 8 §:n mukaan viranomaisen on vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 20 §:n mukaan hallintoasia tulee vireille, kun asian vireille panemiseksi tarkoitettu asiakirja on saapunut toimivaltaiseen viranomaiseen tai kun asia on sille suullisen vireillepanon yhteydessä esitetty ja käsittelyn aloittamiseksi tarvittavat tiedot on kirjattu. Hallintolain 21 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen, jolle on erehdyksessä toimitettu asiakirja sen toimivaltaan kuulumattoman asian käsittelemiseksi, on viipymättä siirrettävä asiakirja toimivaltaiseksi katsomalleen lähettäjälle. Siirrosta on ilmoitettava asiakirjan lähettäjälle.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslain) 9 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen. Mikäli vain osa asiakirjasta sisältää salassa pidettävää tietoa, on lain 10 §:n mukaan tietoja pyytävälle annettava tieto asiakirjan julkisesta osasta, jos se on mahdollista paljastamatta salassa pidettäviä tietoja. Lain 11 §:n mukaan 1 momentin mukaan hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee (*asianosainen*), on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitelleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen asiakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn.

Julkisuuslain 14 §:n 2 momentin mukaan tiedon asiakirjan sisällöstä antaa se viranomaisen henkilökuntaan kuuluva, jolle viranomainen on tämän tehtävän määrännyt tai jolle se hänen asemansa ja tehtäviensä vuoksi muuten kuuluu. Kyseisen pykälän 3 momentin mukaan jos virkamies tai muu edellä tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on: 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy; 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi; 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi; sekä 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Julkisuuslain 25 §:n mukaan viranomaisen asiakirjaan, jonka viranomainen antaa asianosaiselle ja joka on salassa pidettävä toisen tai yleisen edun vuoksi, on tehtävä merkintä sen salassa pitämisestä. Merkintä voidaan tehdä muihinkin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin asiakirjoihin. Salassapitomerkintä tehdään merkitsemällä asiakirjaan "SALASSA PIDETTÄVÄ" ja ruotsiksi "SEKRETESSBELAGD". Merkinnästä tulee käydä ilmi, miltä osin asiakirja on salassa pidettävä ja mihin salassapito perustuu. Jos salassapito perustuu säännökseen, jossa on vahinkoedellytyslauseke, merkintä voidaan tehdä kuitenkin niin, että siitä ilmenee vain se säännös, johon salassapito perustuu. Kun asiakirjan tai siinä olevien tietojen salassapidolle ei enää ole perusteita, merkinnän poistamisesta tai muuttamisesta on tehtävä merkintä asiakirjaan, johon alkuperäinen merkintä on tehty. Merkinnän asianmukaisuus on tarkistettava viimeistään asiakirjaa ulkopuoliselle annettaessa.

Esitutkintalain 2 luvun 5 §:n mukaan esitutkinnassa osallisia ovat asianomistaja, rikoksesta epäilty, muu henkilö, jonka oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin rikos ja sen selvittäminen voivat vaikuttaa. Asianosaisen huoltajaan tai edunvalvojaan, asianosaisena olevan oikeushenkilön lakimääräiseen toimielimeen tai muuhun johtoon kuuluvaan edustajaan taikka muun asianosaisen lailliseen edustajaan sovelletaan soveltuvin osin tämän lain asianosaisia koskevia säännöksiä. Tarvittaessa tutkinnanjohtaja

päättää siitä, onko henkilöä pidettävä asianosaisena. Saman lain 11 luvun 1 §:n mukaan esitutinnan toimittamatta jättämisestä, lopettamisesta 3 luvun 9 §:n 1 momentin taikka 10 tai 10 a §:n nojalla sekä päättämisestä saattamatta asiaa syyttäjän harkittavaksi on tehtävä kirjallinen päätös. Sama koskee muuta vastaavaa esitutkintapäätöstä, joka voi vaikuttaa asianosaisen oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin. Päätös annetaan esitutkinnassa läsnä olevalle asianosaiselle tai lähetetään postitse hänen ilmoittamaansa taikka muuten esitutkintaviranomaisen tiedossa olevaan osoitteeseen.

Tapahtumatietoja

Kantelija oli 23.8.2019 toimittanut ”Tutkintapyyntö poliisin menettelystä 18.8.2019” otsikoidun kirjoituksensa sähköpostilla Poliisihallitukselle. Kantelija oli 25.8.2019 toimittanut lisäystä tutkintapyyntöönsä sähköpostilla Poliisihallitukselle. Vielä kantelija oli 5.9.2019 tiedustellut sähköpostilla Poliisihallitukselta, missä vaiheessa hänen tutkintapyyntönsä käsittely on.

Poliisilaitoksen lausunnon mukaan Poliisihallituksen kirjaamo oli lähettänyt 23.8.2019 kantelijan sähköpostin poliisilaitoksen kirjaamoon. Poliisilaitoksen kirjaamo oli jatkolähettänyt kirjoituksen 23.8.2019 poliisilaitoksen rikostorjunnan sähköpostiin. Sähköpostin perusteella oli 23.8.2019 kirjattu poliisirikosilmoitus (5680/R/80813/19) merkiten tutkivaksi yksiköksi toinen poliisilaitos. Asiasta oli voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti ilmoitettu valtakunnansyyttäjän toimistoon sekä poliisirikosten yhdyshenkilölle. Esitutkintalain 3 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan asianomistajalle on annettava kirjallinen vahvistus ilmoituksen tekemisestä. Tutkintapyyntöstä ei ilmene, että kantelija olisi tutkintapyyntönsä asianomistajana.

Poliisihallituksen lausunnon mukaan Poliisihallituksen ohjeen ”Kanteluiden ja kansalaiskirjeiden kirjaamisprosessista” (POL-2016-9297) mukaan Poliisihallituksen kirjaamo vastuuttaa sähköpostitse saapuneen Poliisihallituksen ratkaistavaksi kuulumattoman hallintokantelun tai kansalaiskirjeen sille poliisiyksikölle, joka asian lopullisesti ratkaisee. Ohjeen mukaan vastaanottavan poliisiyksikön tehtävänä on ilmoittaa asian käsittelyyn ottamisesta asian vireille saattajalle. Tässä tapauksessa, mikäli asiassa olisi ollut kyse kanteluasiasta, poliisilaitos olisi ilmoittanut kantelijalle asian siirrosta poliisiyksikköön sekä sen käsittelyyn ottamisesta.

Poliisihallituksen mukaan kantelijan kirjoitusta ei olisi kuitenkaan tullut ylipäätään siirtää poliisilaitokselle, sillä asiakirjojen perusteella on ilmennyt, että asiassa on ollut kyse poliisimiestä koskevasta rikosilmoituksesta eli niin sanotusta poliisirikosasiasta. Asiassa saatujen selvitysten perusteella vaikuttaa siltä, että Poliisihallituksen tietopalvelukeskus ei ole kuitenkaan tunnistanut kirjoitusta rikosilmoitukseksi vaan on erehtynyt pitämään sitä kanteluasiana. Mikäli kansalainen lähettää erheellisesti Poliisihallitukselle rikosilmoituksen, se siirretään viranomaiselle erehdyksessä toimitetun, sen toimivaltaan kuulumattoman asiakirjan siirtoa koskevan hallintolain 21 §:n mukaisesti viipymättä toimivaltaiselle viranomaiselle. Siirrosta ilmoitetaan asiakirjan lähettäjälle, kuten hallintolain 21 § edellyttää. Mikäli kyseessä on ilmoitus ns. poliisirikosasiassa, toimivaltainen yksikkö määräytyy Poliisihallituksen ohjeen Poliisin tekemäksi epäillyn rikoksen tutkinnasta (POL-2017-1599) mukaisesti.

Poliisihallitus on 5.9.2019 vastuuttanut kantelijan 5.9.2019 saapuneen tiedustelun edelleen poliisilaitokselle, joka on siirtänyt tiedustelun edelleen valtakunnansyyttäjän toimistolle 9.9.2019. Tiedustelun vastuuttaminen poliisilaitokselle on tehty saman harkinnan perusteella kuin alkuperäisen kirjoituksen vastuuttaminen. Alkuperäisen asian virheellinen vastuuttaminen ei ole ollut Poliisihallituksen kirjaamon tiedossa 5.9.2019, jolloin sitä koskeva tiedustelu on vastuutettu kantelukirjettä vastaavalla tavalla ja sillä olettamalla, että poliisin ilmoitus asian käsittelyyn ottamisesta, samoin kuin vastaus kanteluasian käsittelyä koskevaan tiedusteluun, annettaisiin poliisilaitoksesta.

Valtakunnansyyttäjän toimiston lausunnon mukaan salassapitomerkin tekeminen on julkisuuslain 25 §:n mukaan pakollista, kun asiakirja annetaan asianosaiselle ja se on pidettävä salassa toisen tai yleisen edun vuoksi. Salassapitomerkin tekeminen ei ole säännöksen sanamuodon mukaan pakollista, mikäli henkilö ei ole asianosainen. Pelkkä tutkintapyyntönsä tekeminen ei luo asianosaisasemaa, jos tutkintapyyntönsä tekijällä ei ole muuta liityntäperustetta rikosasiaan. Poliisirikoskäsittely-yksikön

ratkaisukäytännössä tekijää on pidetty sivullisena ainakin seuraavissa tapauksissa: ilmoittajan tutkintapyyntö perustuu vain sosiaalisesta mediasta tai muusta viestintäkanavasta tehtyihin havaintoihin, ilmoittaja on tehnyt tutkintapyynnön toisen henkilön puolesta eikä hän ole kyseisen henkilön laillinen edustaja, ilmoittaja on todistajan asemassa ja ilmoittajan ainoa liittynyt tapahtumiin on se, että hän teki tutkintapyynnön. Kantelijan tutkintapyyntö perustui hänen tekemiinsä havaintoihin Youtube-videoista. Kantelija ei ole väittänyt tulleen itse rikoksella loukatuksi taikka kärsineensä vahinkoa. Valtakunnansyyttäjän toimiston mukaan kantelija on julkisuuslain näkökulmasta sivullinen eli salassapitomerkin tekeminen päätöksiin ei ollut pakollista. Poliisirikosten käsittely-yksikössä salaamisperusteita ei ole merkitty yleisöjulkisiin päätöskappaleisiin, koska salassa pidettäväksi säädetty tieto voisi olla pääteltävissä salaamisperusteista. Valtakunnansyyttäjän toimiston mukaan kantelijalle ei lähetetty päätöksiä 19/1076 ja 19/1077 tiedoksi ilman erillistä pyyntöä, koska kantelija ei ollut asianosaisasemassa.

Valtakunnansyyttäjän toimiston lisälausunnossa on todettu, että kantelijan asian käsittelyvaiheesta tekemän tiedustelun saapuessa 9.9.2019 valtakunnansyyttäjänvirastoon on tiedustelu menettänyt merkityksensä, koska samaa asiaa koskevat päätökset oli toimitettu kantelijalle jo 5.9.2019 ja hän oli näin ollen tuolloin ollut varmuudella tietoinen asian käsittelyn vaiheesta eli että asia on ratkaistu 27.8.2020. Valtakunnansyyttäjän toimisto ei pysty sanomaan, onko kantelijan tiedusteluun vastattu.

Arviointi

Asian siirrosta ilmoittaminen ja tiedusteluun vastaaminen

Kantelijan 23.8.2019 Poliisihallitukselle lähettämässä tutkintapyynnössä on ollut kyse poliisin tekemäksi epäillyn rikoksen rikosilmoituksesta.

Poliisihallituksen ohjeessa ”Poliisin tekemäksi epäillyn rikoksen tutkinta” (2020/2013/4590, ohjetta muutettu 28.1.2020, ohjeen uusi diaarinumero POL-2017-1599) todetaan (kohdassa 4) muun muassa, että ”*poliisin tekemäksi epäilystä rikoksesta kirjataan R- tai S-ilmoitus. Ilmoitus kirjataan sen poliisiyksikön koodilla, joka tutkintavastuutaulukon mukaan tai muutoin suorittaisi mahdollisen esitutinnan. Kirjaamisen jälkeen siitä lähetetään sähköpostitse ilmoitus valtakunnansyyttäjän toimistolle. Ilmoituksen jatkotoimenpiteistä vastaa valtakunnansyyttäjän toimisto.*”

Poliisihallituksen laillisuusvalvontaohjeessa POL-2016-17212 (voimassa 1.1.2017-31.12.2021) todetaan (kohdassa 5.4.), että ”*vastaanottaessaan Poliisihallituksen vastuuttamaan asian, poliisiyksiköt tekevät selvityksen asian luonteesta. Asia käsitellään tällöin poliisiyksikössä, ellei sille ole estettä. Asian käsittelyyn ottamisesta on ilmoitettava tarkoituksenmukaisella tavalla asian lähettäneelle. Samalla asian lähettäneelle on ilmoitettava sen henkilön nimi ja yhteystiedot, joka vastaa asiaa koskeviin tiedusteluihin.*”

Viittaan tässä yhteydessä päätöksiini ([OKV/8/50/2017](#) ja [OKV/21/10/2020](#)). Päätöksessäni OKV/8/50/2017 käsitelin omasta aloitteestani Poliisihallituksen hallintokanteluiden vastuuttamista ja kirjaamisprosessia. Totesin päätöksessä muun muassa, että hallintokanteluja käsittelevällä Poliisihallituksen laillisuusvalvonnalla olisi Poliisihallituksessa parhaat edellytykset ylipäätään arvioida, kenen käsiteltäväksi yksittäinen kantelu tai muu kirjoitus kuuluu ja että, Poliisihallituksen menettely olla kirjaamatta poliisiyksikölle vastuutettavaa hallintokantelua voi vaarantaa asiakirjajulkisuuden ja hyvän hallinnon toteutumisen. Päätöksessäni OKV/21/10/2020 katsoin, että tilanteessa, jossa kantelija oli lähettänyt useamman tiedustelun eri tahoille, riittävänä ei voitu pitää sitä, että asiassa kirjataan poliisilaitoksella tutkintailmoitus ja tutinnan päättämisestä tehdään päätös, vaan kantelijalle olisi tullut asianmukaisesti ilmoittaa asian vireilläolosta ja tiedustelujen siirtämisestä poliisilaitoksen käsiteltäväksi. Totesin päätöksessäni, että tapauksen kaltaiset ongelmat voisivat olla vältettävissä, jos poliisihallinto noudattaisi vakiintunutta hallintolaissa säädettyä hallintoasian siirtoa viranomaisten välillä koskevaa menettelyä. Siinä siirtävä taho ilmoittaa viivytyksettä asiakkaalle asian siirrosta, jolloin hän saa heti tiedon hänen asiaansa käsittelevästä viranomaisesta ja sen vastuuhenkilöstä.

Poliisihallitus on tulkittuaan kantelijan kirjoituksen olevan kantelu vastuuttanut sen poliisilaitokselle, jonka olisi tullut Poliisihallituksen laillisuusvalvontaohjeen mukaisesti ilmoittaa asian käsittelyyn ottamisesta kantelijalle. Poliisilaitos on kuitenkin huomattuaan kirjoituksen olevan rikosilmoitus menetellyt rikosilmoituksen kirjaamisessa ja sen edelleen lähettämässä ”Poliisin tekemäksi epäillyn rikoksen tutkintaa” koskevan Poliisihallituksen ohjeen mukaisesti.

Viranomaisen on käsiteltävä toimivaltaansa kuuluvat asiat asianmukaisesti, johon kuuluu olennaisena osana velvollisuus käsitellä asioita huolellisesti. Kantelijan asiassa ei ole Poliisihallituksessa toimittu riittävän huolellisesti, koska kantelijan tutkintapyynnöksi otsikoitua kirjoitusta ei ollut tunnistettu rikosilmoitukseksi eikä kantelijalle siten ollut myöskään ilmoitettu asian siirrosta hallintolain 21 §:n mukaisesti.

Vastauksen saaminen viranomaisille osoitettuihin asiallisiin tiedusteluihin perustuu perustuslain 21 §:ssä turvattuun hyvän hallinnon periaatteeseen sekä hallintolakiin. Toimivaltaisen viranomaisen on itse vastattava sille esitettyyn tiedusteluun. Pääsääntöisesti tiedusteluihin tulisi vastata kirjallisesti kohtuullisessa ajassa.

Kantelija on lähettänyt Poliisihallitukselle tiedustelun 5.9.2019. Poliisihallitus on siirtänyt kantelijan tiedustelun poliisilaitokselle, joka on siirtänyt tiedustelun edelleen valtakunnansyyttäjän toimistolle. Valtakunnansyyttäjän toimisto ei ole vastannut kantelijan tiedusteluun, koska hänelle oli erillisen pyynnön perusteella toimitettu asiaan liittyvät tutkinnan päättämistä koskevat päätökset samana päivänä kuin hänen tiedustelunsa oli saapunut Poliisihallitukselle. Kantelijalle ei ole missään vaiheessa ilmoitettu, että hänen tekemänsä tutkintapyyntö on siirretty valtakunnansyyttäjän toimistolle. Myöskään kantelijan tiedusteluun ei ole vastattu.

Olennaista asiassa on nähdäkseni ollut, että tutkintapyynnön ja sitä koskevan tiedustelun lähettänyt kantelija ei olisi saanut jäädä epätietoiseksi, mitä hänen Poliisihallitukseen toimittamilleen kirjoituksille on tapahtunut. Kantelijan epätietoisuutta on lisännyt se, että tutkintapyyntöön annettua ratkaisua ei ole lähetetty kantelijalle tiedoksi, koska hän ei ole ollut asiassa asianosainen. Poliisihallituksen olisi tullut tunnistaa kantelijan kirjoitus rikosilmoitukseksi, siirtää se oikealle viranomaiselle ja samalla ilmoittaa siirrosta kantelijalle. Katson, että Poliisihallitus on kantelijan asiassa laiminlyönyt noudattaa asian siirrosta ja tiedusteluihin vastaamisessa hyvän hallinnon periaatteita.

Kantelija ei ole ollut asiassa esitutkintalain 2 luvun 5 §:n mukainen asianosainen. Siten valtakunnansyyttäjän toimistolla ei ole ollut velvollisuutta ilmoittaa tutkinnan päättämistä koskevista päätöksistä kantelijalle. Valtakunnansyyttäjän toimistolle 9.9.2019 siirretty kantelijan 5.9.2019 Poliisihallitukselle lähetetty tiedustelu oli osoitettu Poliisihallitukselle. Valtakunnansyyttäjän toimisto oli kantelijan erillisen pyynnön perusteella 5.9.2019 toimittanut kantelijan pyytämät päätökset kantelijalle. Kun otetaan huomioon se, että valtakunnansyyttäjän toimisto oli jo toimittanut asiaan liittyvät päätökset kantelijalle, katson, että valtakunnansyyttäjän toimisto ei ole menetellyt hyvän hallinnon periaatteiden vastaisesti jättäessään vastaamatta kantelijan tiedusteluun. Valtakunnansyyttäjän toimiston menettely ei tältä osin anna aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Salassapitoperusteesta ilmoittaminen

Valtakunnansyyttäjän toimiston kantelijalle antamista päätöksistä oli peitetty tietyt kohdat, mutta hänelle ei ollut ilmoitettu salassapitoperustetta. Valtakunnansyyttäjän toimisto on lausunnossaan tuonut esiin, että julkisuuslain 25 §:n perusteella sillä ei ole ollut velvollisuutta tehdä päätöksiin salassapitomerkinä, koska kantelija ei ole ollut asiassa asianosaisen asemassa.

Yhdyn valtakunnansyyttäjän näkemykseen siitä, että kantelija ei ole ollut asiassa asianosainen.

Julkisuuslain 25 §:ä sovelletaan tilanteisiin, joissa viranomaisen luovuttaa asianosaiselle asiakirjan, joka sisältää salassa pidettävää tietoa toisen tai yleisen edun vuoksi. Siten salassapitomerkinä tarkoitus on saattaa asianosainen, joka on saanut salassa pidettäviä tietoja, tietoiseksi siitä, että niiden käyttöön liittyy salassapidosta johtuvia rajoituksia.

Julkisuuslain 10 §:n mukaisesti asiakirjan sisältäessä salassa pidettävää tietoa, tiedon pyytäjälle on annettava tieto asiakirjan julkisesta osasta, jos se on mahdollista niin, ettei salassa pidettävä osa tule tietoon.

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että ”*tietojen poistaminen asiakirjasta taikka niiden peittäminen, poistaminen tai anonymisointi merkitsee osittain kielteistä vastausta asiakirjapyyntöön. Tämän vuoksi osajulkisuutta toteutettaessa on noudatettava julkisuuslain 14 §:n 3 momentissa säädettyä menettelyä.*” (Mäenpää 2020: Julkisuusperiaate, s. 161).

Totean, että asiassa on menetelty virheellisesti, kun asiakirjapyyntöä tehneelle kantelijalle ei ole ilmoitettu syytä, miksei päätöksiä voida antaa hänelle kokonaisuudessaan eikä kantelijalta ole tiedusteltu, haluaako hän asiansa viranomaisen ratkaistavaksi, jolloin hänellä olisi mahdollisuus saada asiaan valituskelpoinen ratkaisu.

Toimenpiteet

Kiinnitän Poliisihallituksen huomiota hyvän hallinnon periaatteiden noudattamiseen asian siirtämisessä sekä tiedusteluun vastaamisessa.

Kiinnitän valtakunnansyyttäjän toimiston huomiota viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännösten noudattamiseen asiakirjapyyntöihin vastaamisessa.

Kantelu ei ole antanut aihetta muihin toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Linda Harjutsalo